

Til Telemark fylkeskommune

DERES REF.: 24/14315-11

VÅR REF.: Heidi Finstad

Oslo, 20. september 2024

Innspill til Telemarksplanen 2024-2028

Vi viser til regional planstrategi, som ligger på høring med frist 20. september.

Treindustrien er bransjeorganisasjon for norske produsenter av byggematerialer i tre, slik som konstruksjonsvirke, panel, kledning, terrassebord, limtre og elementer. Virksomhetene i Treindustrien er hjørnesteinsbedriften i mange lokalsamfunn, og spiller en nøkkelrolle i den skog- og trebaserte verdikjeden. Her brukes fornybart norsk tømmer som råstoff i mange sammensatte produksjonslinjer, som i sin tur leverer bærekraftige og innovative løsninger til byggeprosjekt i hele Norge. Sidestrømmer fra treindustrien går til andre sektorer som prosess- og treforedlingsindustrien, men også til energiformål som bioenergi og fjernvarme.

Transport utgjør en stor del av kostnadene i den skog- og trebaserte verdikjeden, og effektiv frakt av både råstoff og ferdig produkt er en forutsetning for lønnsomhet i våre virksomheter. For øvrig er Telemark FK en viktig byggeier og premissgiver – med et særlig ansvar for å velge bærekraftige og fremtidsrettede løsninger som ivaretar klima og natur. Regjeringen peker på vår næring som et satsningsområde i Grønt industriløft, og bedriftenes grønne omstillingsarbeid forutsetter lønnsomhet i et tøft marked.

Vi ber om at følgende momenter vektlegges spesielt i planarbeidet:

- Modulvogntog benyttes til transport av ferdige varer – fra produsent til utsalg og byggeplass. Fylket bør sørge for at kapasiteten på fylkesveinettet utnyttes bedre, slik at modulvogntog kan kjøre der tømmervogntog allerede har tilgang. Det vil gi lavere utslipp, bedre trafiksikkerhet og økt verdiskaping.
- Tilskuddsordningen for utbedring av fylkesveier for tømmertransport er styrket i NTP 2025-2036. Det gir fylket en gyllen mulighet til å ruste opp gammel infrastruktur. Se eget avsnitt om spesielt viktige bruer for den skog- og trebaserte verdikjeden.
- Byggeprosjekter i Telemark FK sin regi bør videreutvikle "grå arealer", satse på påbygg, transformasjon og gjenbruk av bygningsmasse, og unngå avskoging til utbygging. Det bør stilles krav til PEFC- eller FSC-sertifisert trevirke, som sikrer at byggematerialene hentes fra bærekraftig forvaltet skog.

Mer om modulvogntog

Fylkeskommunen er veimyndighet på fylkesveinettet, og har et viktig ansvar for å sikre en mer effektiv framføring av gods. Med enkle grep kan fylket sørge for å utnytte kapasiteten på det eksisterende vegnettet bedre, og dra nytte av flere positive ringvirkninger: Det vil gi økt verdiskaping, bedre fremkommelighet, lavere utslipp og økt trafiksikkerhet. Det viktigste grepet vil være å åpne for modulvogntog på fylkesveier, som ofte utgjør et hinder mellom riksveinettet, produsenter, utsalg og byggeplasser. Ved å åpne for modulvogntog på fylkesveinettet der tømmervogntog allerede har tilgang vil ferdig produkt kunne transporteres direkte, uten omlastning til mindre effektive kjøretøy. Dagens situasjon gir en konkurransefordel til utenlandsk industri, som ofte kan kjøre varer mer effektivt fra fabrikker i utlandet – via riksveinettet, og direkte til byggeplasser i Norge.

Åpning av viktige industristrekninger på fylkesveinettet for modulvogntog er en sak skog- og trenæringen har jobbet med i flere år. Tømmervegnettet er nå åpnet for modulvogntog, og det er viktig at Telemark FK følger opp mulighetene dette gir. Treindustrien erfarer at flere fylker har lyktes med å åpne større deler av vegnettet for modulvogntog etter at regelverket ble endret – uten ekstra investeringer.

Treindustrien ønsker en tettere dialog mellom fylket og næringen slik at fylkesveiene ikke blir unødvendige hindre for de mest effektive og miljøvennlige kjøretøyene. Modulvogntog frakter samme last på færre turer, og færre kjøretøy på veiene vil også være positivt for trafikkavviklingen i rushtiden.

Mer om tømmertransport

Telemark bør også bruke tilskuddsordningen for utbedring og oppgradering av fylkesveier for godstransport. Tilskuddsordningen for tømmertransport er videreført og styrket i NTP 2025-2036, og fylkene kan nå søke om støtte til utbedring av strekninger med stor betydning for framføringen av gods. Følgende bruer er spesielt viktige for den skog- og trebaserte verdikjeden:

- Oterholt bru i Midt-Telemark kommune, fylkesvei 3334
- Tjønnås bru i Midt-Telemark kommune, fylkesvei 3318
- Snarteland og Tveit bruer i Fyresdal, fylkesvei 3384
- Høymyr bru i Notodden, fylkesvei 3346
- Djupedal bru i Hjartdal, fylkesvei 3418

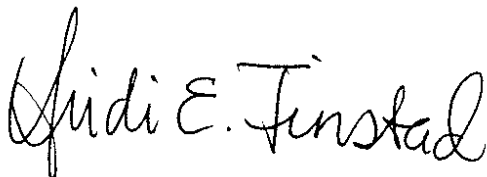
Treindustrien oppfordrer fylkeskommunen til å melde seg på i søknadsprosessen og sørge for at Telemark får sin andel av tilskuddsmidlene som ligger inne i nylig vedtatt NTP.

Fylket som bærekraftig byggeier og bestiller

Telemark er en stor byggeier og bestiller. Det gir fylket en flott mulighet til å sette et godt eksempel – til å være en pådriver for inkluderende og nytenkende byggeprosjekter som ivaretar klima og natur. Telemark bør bruke rollen som premissgiver til å satse på videreutvikling av «grå arealer», og til å velge påbygg, transformasjon og gjenbruk av eksisterende bygg der det er mulig. Fylket bør unngå avskoging til utbyggingsformål da dette gir varig tap av natur, økte klimagassutslipp, og påvirker langsiktig tilgang på bærekraftig tømmer som forutsetning for grønn industriutvikling. Byggeprosjekter i offentlig regi bør stille krav til PEFC- eller FSC-sertifisert trevirke, som sikrer at byggematerialene hentes fra bærekraftig forvaltet skog. Det er også viktig at fylket bidrar til å støtte opp om tilstrekkelig boligbygging samtidig som klima og natur ivaretas.

Vi ber om at betraktningene over tas med videre i planarbeidet, og ser fram til et fortsatt godt samarbeid.

Med vennlig hilsen
TREINDUSTRIEN

Heidi Finstad
Adm. direktør